

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

Cijena u prodaji 1 K.
Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
Godišnja pretplata K 52.—
Polugodišnja „ 26.—
Četvrtgodišnja „ 13.—
Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

Цена у продаји 1 К.
Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
Годишња претплата К 52
Полугодишња „ 26
Четвртгодишња „ 13
За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimaka cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizaciji, ki so za vsebino odgovorne.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 6/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

FR. KÜSSEL (TREBNJE):

Naše zahteve.

Kaj zahtevamo javni nameščenci od vlade sploh, pa naj bo nova ali stara?

Naše zahteve sploh bi se dale pravzaprav izraziti pregančno samo z dvema besedama: »Našo pravico!«

Ničesar drugega ne želimo in ničesar drugega ne zahtevamo, kakor edino in izključno našo pravico!

Kaj si mislimo pod to pravico, pa naj razložimo nekoliko v podrobnem v naslednjem.

Najprvo zahtevamo, da se takoj ukinejo vse razlike v vseh ozirih, tako, da bomo imeli popolnoma jednake pravice in dolžnosti v vsej prostrani Jugoslaviji vsi javni nameščenci brez ozira na pleme, narče in veroizpovedanje ter brez ozira na kraj službovanja.

Da se to doseže, zahtevamo takojšnjo razglasitev pravične pragmatike, veljavne brez najmanjše izjeme za vso državo od Soče do Vardarja, od Jadranskega do Egejskega morja. V tej naj bodo kodifikovane ne samo naše nebrojne dolžnosti, temveč tudi vse naše službene in državljanske pravice.

Na raznih službenih krajih postoječe razlike v cenah stanovanj in živil in drugih življenjskih potrebščin, kamor je prištevati tudi vsakemu inteligentu neobhodno nujne kulturne potrebe, naj se vpoštevajo tako, da se pravično regulira aktivitetna doklada, ki naj bo najvišja tam, kjer so te cene tudi res najvišje, ne glede na število prebivalstva.

Ta višina se ima periodično dognati potom komisije, v koji mora biti zaupni član zastopnik javnih nameščenecv, kojega so si ti sami izvolili nalašč za ta posel.

Naše plače naj bodo take, da ne bomo plačani slabše, kakor plačuje vsak gospodar svojo služinčad.

Plačan naj bo vsak primerno svojemu delu, svoji odgovornosti in predizobrazbi, ki si jo je moral pridobiti, da je sploh v stanu, to službo v redu vršiti ter hasku, ki ga ima splošnost od njegove službe.

Najmanj pa mora biti plača taka, da bo vsak, tudi najnižji javni nameščenec z vso svojo družino docela sigurno zavarovan pred brutalnimi vsakdanjimi skrbmi za svojemu staležu primerno življenje.

Dnevščine in potnine naj se regulirajo vsakokratnim razmeram primerno. Dalje zahtevamo, da se tudi za javne na-

meščence zakonito določi maksimalni delavni čas in da se prizna primerno naplato za nadure, ki so vsled službe potrebne.

Zakonito naj se zajamči tudi za vse javne nameščence brez izjeme popolni nedeljski počitek; kjer bi to iz službenih ozirv nikakor ne bilo mogoče, pa se ima določiti popolnoma prost delavni dan za odpočitek kot nadomestek za nedeljo.

Dalje zahtevamo, da se zajamči vsem javnim nameščencem brez izjeme vse državljanske pravice, kakor jih ima vsak drug državljan.

Zahtevamo, da se vsa gospodarska udruženja javnih nameščenecv v popolnem izjednačijo vsem drugim korporacijam, ki so zakonito upravičene zastopati gospodarske in stanovske koristi svojih članom napram oblastvom; vrhu tega pa tudi, da država kar najkrepkeje podpre in pospešuje vsa podjetja in vsa prizadevanja javnih nameščenecv, ki streme po samopomoči.

Nadalje zahtevamo kazenskopravno varstvo proti vsem tendencam, da se posamezniku zabrani ali otežkoči pristop k zakonito dopuščeni organizaciji ali, da se povzroči njegov izstop iz take organizacije.

LISTEK.

Levin:

Ljubljanski klavirji.

Dobil sem ravnokar rešitev na mojo prošnjo, da se mi povrne davščina, katero sem po moji misli prav protipostavno vplačal. Preselil sem se namreč, t. j. moral sem se preseliti iz nemškoavstrijskega mesta v domovino. Seboj sem pripeljal med drugo ropotijo, ki sem jo svojčas nesel s seboj, tudi star na pol polomljen klavir, ki sem ga svojčas kupil pri ljubljanskem starinarju za slepo ceno 50 forintov. Nič slabega sluteč, naložil sem tega svojega starega prijatelja v vagon, upajoč, da mi brezobzirni jugoslovanski carinar spregleda to mojo staro šaro: drugega itak nisem imel, na čemer bi se mogel kdo spodtikati ali mi celo ocariniti.

Po nekoliko dneh dobim res vagon, ali železnica zahteva poleg mastnega računa za prevoznino tudi 490 kron carine, ki jo je morala plačati kakor stoji na-

čekano na tozadevni pobotnici „za jedan komad klavir“. Ako sem hotel dobiti ostalo ropotijo, moral sem plačati in tako je moj ubogi polomljen klavir po milosti jugoslovanskih carinarjev pridobil na veljavi za 490 K! Ogorčen podam se takoj drugi dan v Maribor, da protestiram proti taki samovolji, kajti vendar ne gre, da bi za to staro — in notabene še v Ljubljani nakupljeno — motovilo plačal celih 490 K. Kaj bi pač morali plačati šele kaki novi Bösendorferji in kakor se že imenujejo ti muzikalni mučilci! Saj vendar ne bodo klavirji v Jugoslaviji prepovedani zaradi ponočnega šundra, ki ga morda provzročajo. Ali pa so najbrže ustanovili posebno carino na klavirje, ki so izrečno — ljubljanske provenience. In res je imel ta moj skromni in polomljeni nebodignotreba na licu zapisano ime ljubljanske tvrdke.

V taka ugibanja utopljen, jo maham v carinarnico. Ponizno povem svojo zadevo nekemu carinskemu uradniku — Srbu po licu ter ga prosim, da se mi povrne carina, ki se je gotovo samo nomotoma pobrala, ker vendar ne gre, da bi za star, v Ljub-

ljani kupljen klavir moral plačati tako visoko pristojbino. „Nema mogućnosti“ — me zavrne srbski „činovnik“ — „pošto carinski zakon ovako određuje.“ Pokažite mi vsaj ta zakon — mu velim in po dolgem iskanju mi činovnik prebere neko „naredjenje“ iz leta 1911, glasom katerega se glasovirji — ne smatrajo za prosto selitveno blago. „Saj se ta naredba nanaša samo na one, ki se preselijo v Srbijo, ako prinašajo s seboj inozemske ali v inozemstvu nabavljene klavirje“ — mu oporekam — „ter se nikakor ne more nanašati tudi na ljubljanske klavirje; in jaz nisem nikak prisiljen tuj državljan, temveč domačin, ki se vračam.“ „Nema mogućnosti!“ mi zopet ponovi moj činovnik, „napravite molbu“. Vprašam po predstojniku urada in sprejme me zopet — Srb. Razložim mu zadevo in dobim ista pojasnila: „nema mogućnosti, napravite molbu i čekajte na rešenje!“ Radovedno vprašam, če se pri carinskem uradu nahaja še kak slovenski uradnik, ki bi mi sploh dal kako pojasnilo v mojem lastnem jeziku, kajti zdelo se mi je že, da ne razumem srbsčine zadosti, ker to mi ni šlo

Zahtevamo zakonito vpeljavo splošnega bolezenskega zavarovanja za vse javne nameščence in njih družine ter zakonito ustanovitev bolniških blagajin za vse javne nameščence v vsej državi.

Zahtevamo popolnoma iste olajšave zase in za vse naše rodbinske članove na vseh državnih oziroma po državi upravljenih privatnih železnicah, kakor jih imajo železničarji in njih družine, ali pa vsaj take, kakor jih ima vojaštvo.

Zahtevamo, da se pri proračunu pokojnine vpoštevata vsa nazadnje uživana aktivitetna doklada in, da se za javne nameščence sploh popolnoma odpravijo glede vse plače vse pristojbine in vse davščine.

Javni nameščenec naj plača kakršenkoli davek samo in edino le od svojega zasebnega premoženja in iz svojih zasebnih podjetij, pa tudi tu vedno brez vsakega ozira na vso tisto plačo, ki jo dobiva od države.

Zahtevamo, da se ne samo v pokojnino, temveč tudi v časovno napredovanje vsteje ves čas, kar ga je javni nameščenec prebil v javni službi, pa naj si bo kot vojak ali civilist, ali provizorno ali definitivno.

Zahtevamo, da se javni nameščenci v pogledu na stanovanjsko vprašanje izjednačijo s katoliško duhovščino, pri kateri je, kakor dobro znano, stanovanjsko vprašanje rešeno tako, da ima ne samo vsak župnik in vsak kaplan, pa naj si bo tudi v najzanikernejši fari, temveč tudi vsak cerkovnik, več kot primerno, v pre mnogih slučajih naravnost sijajno stanovanje na prosto razpolago in razun tega tudi toliko zemljišča, da si svoje nujne domače življene potrebe pridela prav lahko sam.

Zahtevamo, da se pri oddaji mest vpoštevata edino in izključno le sposobnost, pri več enako sposobnih pa službena doba; da izigine absolutno vsaka senca korupcije, da nikdar in nikjer ne sme igrati prav nikake vloge niti strankarska niti politična pripadnost, niti sorodstvo ali sovraštvo, niti prijateljstvo ali hvaležnost.

Zahtevamo slednjič, da se prav vsako javno mesto brez izjeme javno razpiše, da se obelodanijo pogoji in sposobnost, ki jih je treba za izvrševanje dotične službe, in da se razglase imena vseh prosilcev, da se tako omogoči javna kontrola in za

vedno onemogoči ribarjenje v kalnem za zaprtimi vrati.

Kdor pozna razmere javnih nameščencev, če tudi le deloma, ne more trditi, da so te naše zahteve nepravilne in neizpolnjive; za državo, v kateri mrgoli milijonarjev in se porajajo vsak dan novi bogataši, v kateri je bogastva toliko, da piše ves svet o njem, in ki si privošči luksuz najvišjega števila ministrov, je pa nečastno, če dopušča, da stradajo njeni nameščenci, v katerih je vendar utelešena njena vladarska visokost.

Strahovita draginja težko teži na vsem prebivalstvu, posebno pa na javnih nameščencih.

Ta draginja pa neprestano in nevzdržno narašča in bo še in še naraščala; ta draginja je vzrok, da so se javni nameščenci, ki nimajo prav nikake možnosti vsled nje povzročene večje izdatke prevladati na druge, ne samo v nižjih in v srednjih temveč tudi že v višjih činovnih razredih, pogreznil v tako bedo, da je v kričnem nasprotju z državno vladarsko visokostjo, vtelešeno v vsakem javnem nameščencu.

Da, ta beda je že toliko, da spada dobršen del javnih nameščencev naravnost med siromake.

Najnujnejša in najvažnejša naloga vsake vlade je torej, da tukaj naihitreje pomaga in odpomore ter tako reši vsaj ugled države, če ji že ni mar eksistence in ugleda javnih nameščencev.

Trepov (Split):

Jugoslavenska Narodna Obnova.

(Nov glas o bodočih volitvah.)

Izmedju sviju staleža nesumnjivo se danas stalež državnih namještenika nalazi u najgorem ekonomskom položaju. Ali mi si možemo, a i moramo i sami pomoći. Stupiti moramo sami u borbu, ako želimo, da si napokon poboljšamo kukavno naše stanje, u kojem se nalazimo.

U prvom redu moramo, da stupimo u borbu protiv truleža, korupcije, nemoral, te uopće svakojakih parazita, koji podkopavaju temelje našoj mladoj državi.

U našem je interesu, da nam država bude ekonomski jaka, sagradjena na modernim demokratskim temeljima, na principu socijalne pravde, jer samo takova država moći će, da nam obezbijedi naš opstanak. Od države ekonomski slabe, podkopavane od nebrojeno neprijatelja, koji joj sišu krv i mozak, ne možemo očekivati, da nam pomognu.

Uporedo sa borbom protiv svih crva i crvica, koji rastapaju naše narodno tijelo, treba da se državni namještenici spremamo i za dođu izborno borbu. Svaki će stalež ili politička grupa poslati u parlament svoje zastupnike, koji će zastupati i štititi interese svojeg staleža ili stranke, dakle zašto ne bi mogli i mi? Ako pak nismo sami tako jaki za sada, da samostalno stupimo u izbornu borbu, dajmo barem naše glasove onoj stranci, čiji će zastupnici moći i htjeti štititi i naše interese.

U doratno doba davali su državni namještenici obično svoje glasove buržoaskim strankama. Zašto je to tako bivalo, neću da ovdje ispitujem. Svakako je po mome ličnom mišljenju glavni razlog bio u tome, što su se državni namještenici ubrajali k buržuaziji. A ipak se naši interesi i interesi buržuazije — u staleškom pogledu — diametralno razilaze. K buržuaziji ubrajam ja ekonomski neodvisne gradjane, kao posjednike, trgovce, industrijalce, te uopće posjedujuću klasu, koja živi od kapitala i radničkih žuljeva. A što smo mi, državni namještenici, to nam već samo ime kaže: biva elemenat bez osigurane egzistencije, odvisan o svojoj plati, prosto radnici u državnoj službi. Stoga ne možemo očekivati, da će buržuazija zastupati naše staleške interese, jer ona ne čuti naše boli i patnje. Za buržoaske stranke dakle, pa bila to demokratska, radikalna, klerikalna ili kako se sve imenuju, ne možemo niti smijemo dati naše glasove.

A ipak smo prisiljeni, kako danas stvari stoje, da se priključimo jednoj od postojećih stranaka, ako nećemo, da ostanemo sasvim po strani i od svih ignorirani. Dakle nužno je, da već sada ispita-mo, koja stranka ima barem približno iste ciljeve kao i mi i koja će htjeti, da se zalaže za naše staleške interese, pak da se onda prama tome i opredijelimo.

v butico, da bi ta moja stara pokvečena klavirska spaka morala res plaćati tako ogromno carino navsezadnje vendarle za to, ker je na njej natisnjeno, da jo je izdelal — ljubljanski mojster. Ali ni vendar Ljubljana prestolica Slovenije? Ali je pa oni ljubljanski klavirjev izdelovatelj bil kak prečrno-žolti človek? Tega nisem mogel presoditi — po starosti klavirja sodeč, je pa moral ta mojster že dolga leta spati v krtovi deželi, čeprav je morebiti izdelal ta svoj umotvor, ko je imel komaj 20 let.

Po dolgem vpraševanju sem vendar izteknil enega slovenskega carinskega uradnika, kateremu potožim svoje gorje ter ga prosim za pomoč. Naletel sem res na prijaznega in postrežljivega moža, ki me je v mojem jeziku podučil, da se je moj klavir moral ocariniti samo zato, ker se sedaj po srbskih predpisih ne sme drugače postopati; da pa naj napravim prošnjo, v kateri naj obrazložim vso zadevo in posebno poudarjam, da je bil klavir nabavljen v Ljubljani ter da je del mojega pohištva. Prav hvaležen sem mu bil za blagonaklonjena pojasnila in po-

slavljajoč se od njega ter primerjajoč njegovo vedenje z onim njegovih srbskih kolegov, sem se nehote spominjal nedavnih časov, ko so na carinskem uradu ukazovali — Nemci.

Sestavl sem prošnjo ter jo po nasvetu dobro utemeljil. Čakal sem dolgo, kajti Beograd je vrlo daleč, in slednjič sem vendar dobil toli zaželeno rešenje. Pogledam na pečat: srbski; na naslov: srbski; rešitev se je pa glasila: — zopet srbski — „Na Vašu molbu ... se Vas obaviesta, da — nema zakonske mogućnosti, jer klaviri plaćaju carinu“.

Torej zopet: nema mogućnosti! in stari, pokvečeni ljubljanski klavirji vendar plaćajo carino! Moje domnevanje je bilo torej pravo in generalna direkcija carin v Beogradu je to osvedočila. Opozarjam na to okolnost vse one sorojake, ki bi morda imeli kak pohištven star klavir med svojim selitvenim blagom, naj ga za Boga ne jemljejo s seboj, temveč naj si rajši kupijo novega ter ga v Jugoslaviji prodajo za dober dobiček — saj nas itak silijo — verižiti. Posebno pa naj ne pri-neso s seboj že tako starega motovila, če

bi bil, kakor moj, izdelan v Ljubljani ter bi nosil zapisano na licu, kajti tedaj bi moral plaćati 490 K, če bi klavir bil vreden tudi samo 10 K. Tako namreč vele-vajo srbski predpisi.

Odpravim se domov peš, kar pridrvi za menoj prav eleganten avtomobil, ki se ustavi poleg mene. Prijatelj V., ki ga je vodil, me povabi naj vstopim. Res krasen najmodernejši luksuzni avtomobil! Prijatelj mi pravi, da ga je ravnokar kupil v Gradcu za bagatelo 200.000 K. Vojska je mojemu prijatelju z raznimi kšefti pomagala do par milijonov. Meni je še vedno po glavi rojil moj polomljeni klavir in vprašam ga: „Koliko si pa moral plaćati carine?“ „Nič!“ zavrne V., „saj so taki luksuzni avtomobili — carine prosti.“ „Nema mogućnosti“ — mu odvrnem, ne verujoč mu. Prijatelj me je pa prepričal, da — ima mogućnost. Odfrčala sva proti rojstni vasi in prepričanje sem zadobil, da živimo res v — demokratski državi. —

Za buržujske stranke ne možemo se opredeliti, jer, kako istaknuto, naši se staleški interesi razilaze. Ostale bi još socij. stranke. Možemo li s ovima suradivati? Moje lično mnijenje je, da za sada ne. Naglašujem za sada, jer u buduću ne znamo, kako će se stvari razvijati.

Državni su namještenici skroz nacionalan elemenat, koji ide u prvom redu za tim, da se naša mlada država što prije konsolidiše i uredi, da se podigne narodno blagostanje, jer, kako prije istaknuto, jedino tada, kad država bude ekonomski jaka, bit će u stanju, da svojim namještenicima obezbijedi dostojan opstanak. Naš cilj, dakle, mora biti prije svega obnova socijalno-ekonomskog stanja cijelog naroda, iza kojeg će naravno slijediti i poboljšanje našeg mizernog staleškog položaja.

Medjutim izgleda, da je među socijalistima preteo mah takav duh, s kojim se ne može složiti nacionalni duh državnih namještenika. Osim toga je borba socijalizma u prvom redu više manje staleška borba, dočim kod državnih namještenika to ne može i ne smije da bude. Tek iz saniranja današnjih nezdravih prilika očekujemo mi i poboljšanje naših staleških interesa.

Iz svega dosad navedenoga proizlazi, da drž. namještenici ne možemo, da se borimo ni za postojeće buržujske ali niti za socij. stranke.

Ali mi toga niti ne trebamo. Ta već postoji jedan jaki pokret mladih i naprednih elemenata izvan stranaka, koji ima za cilj svestranu obnovu našeg kulturnog, socijalnog i ekonomskog života, te pobijanje svih parazitizama, koji podkopavaju temelje našoj mladoj državi, dakle ono isto, za čim idemo i mi, a to je „Jugoslavenska Narodna Obnova“ sa centralom u Zagrebu. Ona ima već gotovo po cijeloj zemlji sprovedenu organizaciju. Šta prirodni nego da se drž. namještenici okupe oko „Obnove“! Oni su u prvom redu zvanici a i u položaju su, da suradjuju svim silama na našoj obnovi, nacionalnoj, kulturnoj, socijalnoj i ekonomskoj.

Na okup dakle, državni namještenici, na okup oko „Obnove“ svi oni, koji su čiste prošlosti, mladi umom i srcem i iskreno žele, da se naša mlada narodna država što prije konsolidiše, uredi i ojača, na dobrobit i sreću cijelog naroda.

Da, reći će mnogi, ali „Obnova“ nije nikakva politička stranka, a mi imamo u cilju, da stupimo i na izbornu poprište. To je istina. Ali zašto nebi i „Obnovaši“ stupili u izbornu borbu kao zasebna grupa? Nije mi poznato, da li se je vodstvo „Jugoslavenske Narodne Obnove“ po tome odlučilo, ali mišljenja sam, da bi baš mi mogli tu odluku pospješiti, kad bi našim pristupom pojačali niezine redove.

Pošto imademo već našu stalešku organizaciju, držim, da bi bilo najpodesnije, da se pozovu svi mjesni odbori, da se izjave.

Drago Vojska:

Da se razumemo!

Dne 19. januarja t. l. je lancirala odstopivša Davidovičeva vlada v svet vest, da je ona stala vedno na stališču, da je treba uradništvo z vsemi močmi podpirati in mu dati potrebna sredstva, da zamore pošteno vršiti svojo dolžnost, da pa je uradništvo — oziroma njega voditelji, nastopalo proti vladi in proti državi (!) ter pripravljalo pot reakcionarni Protičevu vladi!

Tako torej! Uradnike, ki so že v časih, ko se različnim gospodom ministrom v Beogradu niti sanjalo ni o Jugoslaviji, širili jugoslovansko misel in bili radi tega preganjani, ki so po prevratu ves čas stali kakor en mož na braniku države in niso zahtevali od države niti najskromnejših sredstev, dokler jim je le bilo mogoče živeti s svojo skromno plačico in so šele tedaj ponižno prosili in moletovali vlado, naj se jih spomni in jim da toliko, da bodo mogli pošteno živeti, ko so njihova sredstva že popolnoma pošla in ko niso svojim otrokom mogli dati ni skorjice kruha, se je upala takozvana demokratska vlada imenovati protidržaven element in rovarje samo zato, ker niso hoteli prostovoljno stradati in hoditi po ulicah pokriti s figovim peresom, kar bi morali po njihovih dohodkih storiti, med tem, ko je vlada z vsemi svojimi močmi podpirala velekapitaliste in so si polnili žepe vsi oni, o katerih se ne more trditi, da so bili kdaj in so Jugoslovani!

Ko je demokratska vlada videla, da ji bje zadnja ura in bo treba zapustiti zlato tele, so vrgli krivdo na uradništvo, češ, uradništvo je krivo našemu porazu, ker nam ne zaupa!

Na strani opozicije pa so izrabljali te očitke v svoje politične namene in kazali na naše mezdnno gibanje, češ, pogledjte, kako vlada demokratska zajednica, da je celo uradništvo, katero so vedno smatrali za svojo najtrdnjšo oporo, proti njim in za nas!

Toda motijo se! Uradništvo ni bilo iz političnega prepričanja nasprotno Davidovičevi vladi in ravno tako ne bo iz političnega prepričanja za Protičevu.

Uradništvo je zahtevalo, zahteva in bo zahtevalo vedno le pravico in za svoje delo pošteno plačilo. Vlada, ki hoče torej, da ji bo zaupalo, naj ugodi njegovim upravičenim zahtevam, naj mu da dožnost poštenega življenja, naj odpravi korupcijo, naj ne pozna ne Srba, ne Hrvata, ne Slovenca, ampak samo Jugoslovana, naj ne pozna gospodov in sužnjev, temveč samo brate in uživala bode njegovo zaupanje!

Ker pa imajo vse sedaj v Beogradu in sploh v naši upravi v poštev prihajajoče stranke smisel le za protežiranje svojih sorodnikov, podpiranje korupcije, vzgajanje plemenskega sovraštva in imajo edini cilj: ministristvo in poverjenistvo, zatirajo pa na najostudnejši način uradništvo in mu odrekajo celo najskromnejša sredstva, da bi zamogel pošteno vršiti svojo službo; ter vsako njegovo zahtevanje po zboljšanju gmotnega stanja ožigosajo z izdajstvom, je pač izključeno, da bi mogle računati na naše zaupanje, kajti uradništvo se je zdramilo in ni več voljno držati hrbet rabljem, da bi tolkli po njem, nazadnje pa uživali celo njegovo zaupanje in želi pohvalo za — batine!

Uradništvo bo dalo zaupanje le stranki, ki ga ne bo poznala samo takrat, ko bo rabila njegovo zaupanje, ampak ga bo poznala tudi tedaj, ko bo uradništvo potrebovalo pomoči in podpore, da se mu da to, kar mu po vsej pravici gre in to je edino Narodna socijalistična stranka, ki je stranka vseh zatiranih jugoslovanskih proletarcev, med katerimi stoji v prvi vrsti uradništvo.

* Priobčujemo nov glas k bodočim volitvam, prepuščajoči odgovornost g. dopisniku, Op. ured.

Rogaški:

Na boj?

(Odgovor na članka „Na boj“ in „V obrambo ministrov“)

Nasvet v članku „Na boj-Ljubljancan“ je vsestransko umesten in uvaževanja vreden. Politična razmotrivanja „V obrambo ministrov“ po ptujskem ravnatelju g. Vajdi in nam podani nasveti so tako resnični, tako prepričevalni, da mi je vsaka beseda globoko segla v srce, meni tembolj, ker poznam naše narodno-politične razmere že nad dvajset let tako dobro, kakor marsikateri mojih tovarišev gotovo ne.

Pred izbruhom svetovne vojne sem bil nad 16 let zasebni uradnik in kot tak sem služboval širom Slovenije pri raznih denarnih zavodih, vseh večjih industrijskih podjetjih in imel tudi priliko, da, pri sprejetju v službo se mi je stavil gotov predpogoj, da se kolikor mogoče tudi z vsemi močmi udeležujem narodno-političnega boja, oziroma delovanja. Pri tem delu sem doživel marsikatero razočaranje, doživel sem za svoje res narodno, neumorno in nesebično delo nevhvaležnost na lastni koži. Priliko sem imel opazovati, kako so se razni advokati rinili v posojilnice na eni strani, župniki in kaplani pa na drugi strani. Kjer je podlegel en del, tam se je ustanovil takoj denarni konkurenčni zavod, ali je potem to bila dejanska potreba ali ne in marsikateri teh zavodov, to mrtvo rojeno združeno dete, še danes života-ri. Ali mislite morda, da so vsi ti prepirajoči se elementi imeli kako gospodarsko-združeno podlago? Odkod pa jo naj vzamejo?

Videl sem, kako so se potem razne z obrestmi zaostale stranke najprej dale odvetniku — sevé izvoljenemu članu načelstva, oz. ravnateljstva — v opomin, kateri pa največkrat sklepa načelstva ni upošteval, temveč dal stranki kratek rok, vložil nato takoj tožbo in po pravomočnosti plačilnega povelja brez usmiljenja predlog dal na rubežen. Stranke so prišle jokati k nam nastavljenecem, nas prositi, smilile so se nam do dna srca, a pomagati si nisimo zamogli. Gorje nastavljenecem, če bi si le zdrznil na glas misliti, da je bilo postopanje odvetnika — člana načelstva — nepravilno, neusmiljeno, da, skrajno krivično. Tako se je prakticiralo na desni in levi, tako se še dela danes. Takrat so prihajali na dan razni klerikalni odvetniki „Šušteršičevega kalibra“ in so skrbeli in gledali na to, kako so se pririnjili in zrinili v takozvane klerikalne zavode.

Ni moj namen, kak stan obrekovati. Ali pri vsem tem najbližnjem opazovanju sem prišel do svetega prepričanja in do trdnega zaključka, da so vsi ti spodrivajoči se elementi grobokopi našega poštenega slovenskega ljudstva na narodno-gospodarskem polju.

Vprašal sem se mnogokrat, ali naše dobro slovensko ljudstvo nima prilike si izbirati za svoje voditelje ljudi, kateri mu res dajejo lahko potom svojih bogatih skušenj vsestranske nasvete in navodila? Ali mora res le povsod biti in imeti glavno besedo in načelovati če že ni duhovnik, pa vsaj advokat?

Kje pa so drugi stanovi, kje je naše uradništvo?

Ali so res samo ti gospodje poklicani dajati našemu ljudstvu dobre nasvete, ali so res vsi ti gospodje do sedaj nad vse nesebično delovali za blagor našega ljud-

stiva? So med temi gospodi tudi izjeme; pač pa redke in te častne izjeme so res dika med našim ljudstvom. Vsi jih spoštujemo. Ali ti redki nesebični možje so še od one stare struje. Med mlajšimi gospodi iščeš dolgo podobnih slučajev.

Vsi ti gospodje so nas uradništvo poznali samo za časa volitev, ko nam je bilo treba za njih delati, agitirati.

Strnimo in združimo se, tovariši, organizirajmo se! Podajmo roko našim sorpinom, zasebnim uradnikom, učitelstvu in našemu poštenemu in narodnemu slovenskemu delavcu. Povsod nastopajmo mirno, dostojno! Oklenimo se z vso žilavostjo našega prapoja in ta je: „Narodno-socialna stranka“! V združitvi in v slogi edino bode naša rešitev. In ko bomo tako organizirani, edini, bomo tvorili močno falango, merodajni faktorji nas bodo morali nvaževati, naše odposlanstvo sprejeti, ne pa kratkomalo odkloniti.

Prepričan sem, da postopanja nekaterih demokratov ne more odobravati načelnik JDS dr. Kukovec, katerega poznam kot resnega, delavnega in nam uradništvu povsem naklonjenega moža.

Kdor ni v naši organizaciji, kdor nas v naši sveti vojski za naš obstanek ne podpira, ni vreden, da nosi naslov javnega nameščenca, ta je mrtva veja našega drevesa, katero moramo odrezati.

Vsak delavec se organizira; mi pa bi naj zaostajali, ko smo vpoklicani za to, da smo našemu ljudstvu ne samo dobri in pravični uradniki, temveč tudi dobri voditelji — svetovalci! Roke razvzkriži! Začnimo v svojem prostem času neumorno delati in organizirati naše vrste ne samo v narodnih društvih, temveč zanimajmo se predvsem tudi za različna vprašanja na narodno-gospodarskem polju! Ali smo mi manj vredni, manj zmožni, kot razni stari zakrknjeni samodržci? Postopajmo vsepovsod korektno, mirno in dostojno! Izogibajmo se, ko bomo v volilnem vrvenju in boju, predvsem osebnostim, grdim napadom, blatenju po časopisih te ali one osebe ali stranke. Delajmo mirno, dostojno za našo sveto stvar, bodimo pa neupogljivi in vztrajni. S takim postopanjem si pridobimo ugled in zaupanje med našim ljudstvom, naši politični in stanovski sovražniki pa nas bodo morali začeti upoštevati, ne pa nas pri vsaki priliki le omalovaževati.

Skrbimo, da se izvolijo v občinske zastope, kakor tudi pozneje v narodno predstavništvo res značajni, narodno delavni ljudje, katerim bode dobrobit naše ljubljene mlade Jugoslavije najdražji zaklad, kateri se ne bodo pulili za razne kurulične stolce in mastne službe! Če dosežemo to in nas v tem našem strmljenju pri volitvah podpro vsi najširši sloji, kateri res nesebično jugoslovansko-narodno čutijo, potem smo storili svojo ne samo stanovsko, temveč državno dolžnost.

Postaviti hočemo na vsak način našo mlado državo na trden temelj, na drugačen temelj, kakor jo zidajo sedaj naši „tudi-državniki“, kateri pa niti nimajo nobenega mandata od našega jugoslovanskega ljudstva.

Novo vlado pa pozivamo, da vse potrebno ukrene, da se bodo čimprej razpisale volitve v konstituantno, takrat pa naj glasuje in odločuje naše jugoslovansko ljudstvo.

Vsem javnim nameščencem kličem:

Organizirajmo se takoj! Bodimo si jedini, složni. Agitirajmo vsepovsod za „Naš Glas“ in darujmo in zbirajmo za naš tiskovni sklad! V slogi, v združitvi edino je le naš spas!*)

Levin:

Nekaj o „dubovih“.

V človeški naravi je, da vsakdo nekaj zakriva, kar bi utegnilo pri dnevnih ali celo solnčnih svetlobi dajati neko senco, ki bi omadeževala zunanji lesk dotičnega ter znala pomazati njegov renomeé. Naravno je tudi, da vsakdo, ki se ne čuti tako čistega, kakor kristal, kaj rad pozabi na te svoje senčne hibe ter v javnosti trka na svoja prsa rekoč: glejte, kaj sem vse storil za državo, za splošno korist in za človeštvo; pri tem pa kaj rad pozabi na vse ono, česar ni storil, čeprav mu je bilo to mogoče in bi bil moral storiti, ako bi bil kolikor toliko — značajan.

Vsak berač hvali svojo malho in vsaka politična stranka hvalisa svoje delovanje ter hoče pridobiti privrženec, somišljenikov. Do tukaj nič čudnega, ker se to in enako godi po vsem svetu, kjer strankarstvo obhaja svoje orgije. Ne najdeš pa na celi zemeljski obli takih čudakov, ki bi se bojevali za tako — oslovosenco, kakor se bojujejo nekateri nezreli Jugoslovani v naši blaženi državi. Ni ga gotovo Italijana, ki bi se bahal, da je Nemec, Angleža, da je Francoz itd.; pač pa hočejo naši premodri strankarji ugotoviti Jugoslovane, ki niso Jugoslovani, temveč vse nekaj drugega, temu nasprotnega.

Kdor je naš državljan, je volens noliens Jugoslovian. Gornjim modrijanom pa to ne gre v glavo: oni hočejo videti v osrčje ter ustvarjati Jugoslovane raznih vrst. Te vrste naj bi pa bile: a) najprvo-vrstnejši Jugoslovani, b) prvovrstni, c) drugo, tretje ... vrstni, č) slabi itd. Ne-jugoslovanev sploh ne more biti, ker ti spadajo izven naše države. Težavno bi pri tem bilo le — uvrstiti Jugoslovane v te vrste, kajti največji kričalci bi gledali priti v kategorijo a), bolj hripavi kričalci v kategorijo b), ki zaradi hripavosti ne morejo več glasno govoriti, v daljnjo kategorijo c), pod zadnjo kategorijo č) bi sploh nikdo ne hotel spadati. Te naj bi se kratkomalo aretirale po Pribičevičevem sistemu ali pa naravnost — pobesilo. Umevno je, da bi tako razločevanje pravih in nepravih Jugoslovanev dovedlo do še večje zmede in kaosa, kakor ga imamo, in potrebno bi kmalu bilo še kako novo ministrstvo z velikanskim aparatom uradnikov, ki bi mu bila poverjena težka naloga klasificiranja Jugoslovanev.

Pri uvrščanju v razne klasifikacijske kategorije bi se najprej moralo ugotoviti, katero troimenih plemen je vsaj po večini najbolj — jugoslovansko. Brez dvombe bi g. dr. Ilešić in z njim morda tudi naši idealni demokrati dali prvenstvo — Srbom. In v tem bi se strinjali tudi mi, kajti vsi vemo, da so Srbi Slovani — najbolj na jugu. Čemu jim pač odrekati to prvenstvo, ki jim ga je dala narava sama! Domnevamo tudi, da bi stavili brate Hrvate na drugo mesto z ozirom na to, da govorè srbsko in so s Srbi pomešani, čeprav bi si morda nekateri čifutski psevdohrvati bolj želeli nekdanjih madžaronskih časov. Ostanemo še mi Slovenci, ki prihajamo

naravno na tretje mesto jugoslovanstva. Priroda sama nam bi torej že v klasifikaciji bila nemila, ker bi nas postavila za Hrvati in Srbi. Zdaj pa prihajajo še naši strankarji, ki si domišljujejo, da so vso jugoslovansko zavest vzeli v zakup ter nas natolcujejo, da nismo Jugoslovani kateksohenj Berite samo naše liste, naj si bodo ti kakršnekoli privrženosti ter glejte, kako se ti junaki trkajo na prsa ter povdarjajo, kakšni borilci so bili ob času, ko je nad jugoslovanskimi Slovenci še opletal bič nemškega berača. Tako se v teh časih nikdo drugi ni zavzemal za jugoslovanstvo nego „Slov. Narod“, ki je vselej napadal krvoločne Habsburžane in naduto nemško vlado ter ščitil preganjane Slovence. Nikdo drugi ni bil pravi Jugoslovian, nego „Slovenec“ in njegovi tovariši, ki se nikdar niso potegovali za avstrijsko vlado, temveč rajši polnili ječe in bili v pregnanstvu. Prvovrstnega Jugoslovana je zmirom kazal tudi naš čili „Najprej“ — ki je vsikdar kazal, da je prihodnost Jugoslovanev iskati le v — poginu, v mejnarodni internacionali. Ne smemo pozabiti tudi „vrle“ ljubljanske „Domovine“, čije jugoslovanstvo obstoji v tem, da se Slovenci in Hrvati popolnoma vtope v balkanski Srbijanizem itd.

Vsi ti možakarji in zastopniki pristnega jugoslovanstva imajo brez dvoma prav — po svoje. Kolikor listov, toliko trditvev. Samo ena velika hiba je pri njih trditvah. Kavsajo se za prazno senco, ker Jugoslovani smo baš vsi. Imamo pa vsi svoje hibe: ni mogoče nas namreč spraviti pod en klobuk, da bi piskali v oni klarinet, ki nam ga ti ljudje ponujajo. Razlogov za to pa ne manjka. Glavni je pa vendar ta, da namreč — ne verujemo v pristnost razkričanega jugoslovanstva teh poganjačev, ki umevajo skrivati svoje senčne strani ter zakrivati lastne zarjave grehe, obenem pa pridno razkrivajo tudi samo domnevane in izmišljene nedostatke drugih, da sebe povišujejo, druge pa — črne.

Tako se n. pr. „Domovina“ peha na vso moč, da iztrebi „dunajski duh“ izmed slovenskega javnega uradništva, sama ima pa urednika, ki se je hrabro boril za zmago tega dunajskega hudega duha ter ga je ta hudi duh celo večkrat — odlikoval. Sploh je „duhove“ nazaj klicati nevarna reč. Zakaj bi pač moral vladati med slovenskimi jugoslovanskimi uradniki uprav „dunajski“ duh — ne moremo umeti in to nam tudi „Domovina“ ni natančneje povedala. Znatizeljni smo pa vendar, ali bi „Domovini“ prijal n. pr. pristni — balkanski duh s svojimi batinami i. dr., ako bi se pri nas uvedel v celoti.

Dunajskega duha se je javno nameščenstvo rešilo definitivno že za časa prevrata ter si ga ne želi nazaj. One, ki so oboževali ta duh in niso mogli brez njega živeti, je uradništvo pognalo čez meje, kjer lahko nadalje služijo temu duhu. Ker se pa odpravljena stvar mora navadno nadomestiti z drugo, upali smo, da se tudi dunajski duh nadomesti z drugim — duhom. Opravičeni bi bili uradniki pričakovati, da se prejšnji „duh“ nadomesti s pravičnejšim — jugoslovanskim. Že petnajst mesecev čakamo, ali tega še nismo dočakali. Namesto „jugoslovanskega duha“ se nam pa vsiljuje neki sistem, kateri ima na sebi vse znake, da ne more in ne sme postati jugoslovanska lastnina in posebnost, ker bi ta sistem potlačil vso našo državo preveč — na Balkan ter bi iz Slovencev in Hrvatov napravil

*) Velja kar smo rekli o vseh enakih član-kih v „N. G.“ Op. ur.

nekak privesek in kolonijo, kamor bi Srbijanci pošiljali svoje privrženice ter jim izročali najboljša in najvažnija mesta. dočim bi se domačinci morali zadovoljevati s podrejenimi in manj važnimi.

S tem, da se javno uradništvo upira takim sistemom, ki niso z vprašanjem jugoslovanstva prav v nobeni stiki, ni treba, da je navdahnjeno in prožeto dunajskega duha. S tem, da „Domovina“ maha po tem duhu, ni še dokazala, da pri njej ne veje pravi „dunajski duh“, ki je razločeval državljane v avstrijakante in antiavstrijce ter je med te prišteval vse Slovence, med prve pa vse Nemce in nemškutarje. Ali naj osreči tudi našo državo ta duh, ki ga „Domovina“ imenuje dunajskega? ali naj se uvedejo zopet znaki p. z. in v. n., ki so igrali tekom vojske tako sramotno ulogo? Ali naj se stigmatizira samo Srbijance in nekatere slovenske in hrvatske „kričace“ za edino prave in edino zanesljive Jugoslovane?

Te metode so se pričele že uvažati, ko se je razpustil Savez javnih nameščencev v Zagrebu. Tedaj naših pravih (?) Jugoslovanov ni bilo sram, da so javne nameščence osumili nejugoslovanstva ter sumničili, da so v zvezi z Švico in celo z — D' Annunziejem!

Jugoslavija je ustanovljena in trdno stoje zanj vsi Jugoslovani brez razlike plemena in stanu. Neumno je klasificirati te v prave in neprave, pristne in nepristne, prvovrstne in drugačne. Ne uvažajte me nas, vi „veliki“ Jugoslovani, dunajskega duha, pač pa iztrebite iz lastne črno-žolte duše ta zlotovni duh ter pomagajte nepristransko in dosledno, da zaveje po vsej Jugoslaviji — pravi in vsem pravični jugoslovanski duh.

Državi na razmišljanje

Učiti i doučiti najviša učilišta, izgubiti po svoga vijeka i zdravlja, zadužiti sebe i svoje, pa doći iza svršenih svih tih nauka u državnu službu, da kao činovnik nadješ primjerenu odštetu svojem obaljenom i budućem trudu, to je jedno samozavarovanje, dokazano dovoljno u svim državama i vremenima; to dakle ostavimo sa strane kao utvrdjenu činjenicu.

Nego mi je namjera, da iznesem, kakav je nerazmjer nastao kod nas usljed ovoga polovičnoga krparenja na činovničkim platama, povišicama, doplacima, dodacima ili kako ih još zovu.

U normalnim vremenima bilo je činovniku zbilja teško namaknuti sve svoje potrebe; ali se je ovaj javni radnik znao čestito proturati i uza sve teškoće nikada se ne ogriješiti o svoje zvanične dužnosti. On se je uvijek nadao u buduće unapređenje, da poboljša svoje ekonomsko stanje. Ta je nada bila njegova zvijezda provoditeljica, njegovo „lucidum sidus“; pa i s pravom je on u nju upirao svoje oči, jer je blagotvorno zamjetio materijalnu olakšicu pri prvoj većoj mjesečnoj plati, ... a tek ono moralno zadovoljstvo, koje je činovnika držalo uvijek na visini.

Danas se prelaz iz nižega stepena u viši materijalno niti ne opaža, jer povišica ne stoji ni u kakvom odnošaju sa prvašnjom, a tim otpada — što je najžalosnije — moralno zadovoljstvo.

Razlika dakle između najnižega službenika i činovnika s akademskom spremom u plati je neznatna, a što je najkarakterističnije može biti nikakova. Što više u mnogom slučaju pobire viši činovnik, još k tom sa više godina službe,

manju mjesečnu platu nego li njegov poslužnik, koji je kraće vrijeme u državnoj službi.

Evo primjera: Moj kolega dr. N. N. je 7 godina u državnoj službi, pa prima mjesečnu platu od K 1770.—.

Naš pomoćni podvornik X., koji je pred 4 mjeseca bio običan ratar-nadničar, a slučajno zna svojom rukom ime potpisati, prima mjesečnu platu od K 1937;32.

Neupućeni čitaoc neće htjeti vjerovati, a opet je istina.

Nadridemokrat će se razvikati „ali ovaj potonji ima djece pa je to i pravo u demokratskoj državi.“

Polako, brajane! Svaka zdrava ustanova treba da se temelji na aksiomima, koji, gledani sa svih strana, dokazuju svoju valjanost i neoborivost, a u prvom redu treba da budu za samu ustanovu moralno valjani i korisni: to vrijedi ovdje i za državu. Država — u ovom slučaju — poslodavac — traži od različitih radnika različite uvjete: tako je od dr. N. N. zahtijevala dokaze, svjedočbe, diplomu odnosno 18—20-godišnju pripremu za ovu službu, u koju ga je pred 8 godina uzela, dok je poslužnik X juče bez ikakvih uvjeta bio primljen. A s kojom razlikom u plati? Dalje poslužniku X od šestoro djece troje ne samo da mu nijesu na teretu, već zaraduju i tu zaradu ocu kući nose; dakle u ovom slučaju službenik s te strane stoji bolje nego drugi neoženjeni, ili otac bez djece. Uostalom su iste obiteljske poteškoće važile i u normalnim vremenima, gdje je otac mnogobrojne obitelji imao više troška nego neženja, pa opet poslodavac nije nikako vodio računa o njegovim obiteljskim prilikama, već jedino o sposobnostima i kvalifikacijama svakog pojedinca.

Ako se ta inače pohvale vrijedna skrb sa strane države ima da pohvali, ona s druge strane ne smije rušiti temeljna socijalna načela, ubijati svaku volju za rad i ništiti ponos i auctoritet višega prama nižemu, a to je zadnja posljedica, koja se u praksi dnevno može opažati.

Društvo orožniških upokojencev

je poslalo vladi dne 30. jan. in 20. febr. t. l. sledeći peticiji:

Finančnemu ministrstvu, generalna direkcija državnega računovodstva!

Po razpisu ministrstva financ z dne 9. decembra 1919 D. R., br. 84.408, se je vsem tistim državnim vpokojencem, ki imajo kak postranski zaslužek, priznala s 1. oktobrom 1919 draginjska doklada v smislu naredbe ministrskega sveta z dne 28. junija 1919 D. R., br. 63.515.

Ker so pa ti državni vpokojenci s tem pripoznanjem le deloma odškodovani, si šteje društvo orožniških vpokojencev S. H. S. za slovensko ozemlje v Ljubljani v prijetno dolžnost, v imenu svojih članov in prizadetih državnih vpokojencev finančno ministrstvo prositi in apelirati na njegovo dobrosrčnost in pravičnost, naj ono blagovoli svoj razpis z dne 9. decembra 1919 D. R., br. 84.408, spremeniti in vsem tistim državnim vpokojencem, ki niso bili te hvalevredne dobrote deležni, draginjsko doklado od 1. julija 1919 naprej priznati, ker so ti ubogi in obžalovanja vredni vpokojenci radi neznosne in vedno ra-

stoče draginje najbolj revni na svetu in so te draginjske doklade prav nujno potrebni.

V prijetni nadi, da bo finančno ministrstvo to gotovo opravičeno peticijo ugodno rešilo, se mu društvo že vnaprej najtopleje zahvaljuje.

Predsedništvu ministrskega sveta in zastopstvu ministrstva za notranje zadeve!

Z razpisom ministrstva financ z dne 9. decembra 1919 D. R., br. 84.408 se je priznala draginjska doklada v smislu naredbe z dne 28. junija 1919, D. R. br. 63.515 vsem državnim upokojencem in upokojenkam brez ozira na starost in sposobnost za službo ali zaslužek.

Ta velikodušni in hvalevredni razpis društvo orožniških upokojencev S. H. S. za slovensko ozemlje v Ljubljani v imenu svojih članov in prizadetih državnih upokojencev in upokojenk prav toplo pozdravlja.

Razglas delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani z dne 4. januarja 1920, šte. a IV 5682/2 ex 1920, pa razpis ministrstva financ z dne 9. decembra 1919, D. R. br. 84.408 razveljavlja.

Proti temu razglasu delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani z dne 4. januarja 1920, šte. a IV 5682/2, mora podpisano društvo orožniških upokojencev v imenu svojih članov in drugih državnih upokojencev in upokojenk opravičeno protestirati in predložiti predsedništvu ministrskega sveta in zastopstvu ministrstva za notranje zadeve, da so nižji državni upokojenci in upokojenke, ako imajo razen pokojnine kak majhen postranski zaslužek, pri sedanjih neznosni in vedno rastoči draginji najrevnejši med najrevnejšimi državljani na svetu.

Iz teh, gotovo uvaževanja vrednih razlogov apelira podpisano društvo orožniških upokojencev v imenu svojih članov in drugih državnih upokojencev in upokojenk na pravičnost predsedstva ministrskega sveta z udano prošnjo: vlada naj blagovoli razglas delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani z dne 4. januarja 1920 šte. a IV 5682/2 v celnem obsegu razveljaviti in razpis ministrstva financ z dne 9. decembra 1919, D. R. br. 84.408 uveljaviti in vsem upokojenkam brez ozira na starost in postranski zaslužek draginjsko doklado podeliti, ker so jo vsi nujno in neobhodno potrebni.

Vestnik.

Skupščina zagrebskih javnih nameščencev. Zagreb, 29. febr. Včeraj je bila tukaj skupščina saveza javnih nameščencev, ki je bil pod banom dr. Tomljenovićem razpuščen. Sprejela se je resolucija, v kateri se protestira proti temu, da se podtika savezu javnih nameščencev identifikiranje z Radičevu kliko. Sprejet je bil tudi predlog, da se naprosi ban, naj na najvišjem mestu nastopi proti odgovornim in neodgovornim elementom, ki so podtikali javnim nameščencem nelojalnost in širjenje javnega razdora. Javni nameščenci se popolnoma pridružujejo želji zagrebskega meščanstva, da bi prestolonaslednik Aleksander čimprej posetil Zagreb ter se tako mogel prepričati o iskrenosti čuvstev, ki se goje napram vladarski hiši.

Novi ban glede javnih nameščencev. V poslanici narodu pravi novi hrvatski ban dr. Matko Laginja, da glede javnih nameščencev ne vprašuje, kateri stranki

pripadajo, pač pa zahteva, da je natanko poučen, kako služijo kralju in narodu ter kako izvršujejo zakone. Kdor pa bi se pregrešil proti zakonu, bo brez milosti nosil posledice svojih činov. — Tako poročajo naši dnevniki. Ali je ban glede javnih nameščencev še več in kaj drugega izjavil, ne vemo.

Shod državnih nameščencev v Ljubljani. Shod državnih nameščencev se je vršil ob ogromni udeležbi 19. febr. ob 8. zvečer v dvorani Mestnega doma. Zborovanje je vodil predsednik društva državnih nastavljenecv g. Lilleg in so govorili gg. Bekš, Zorko, Urbančič, Dobrovšek, Tavčar, Vojska in Barič. Prečitala se je nato resolucija, ki se glasi: 1. Osrednja vlada se pozivlja, da v očigled neznosni draginji, ki izmed vseh ljudskih slojev ubija duševno in telesno še najbolj javne nameščence, navezane na stalne mesečne prejemke, podaljša veljavnost naredbe o dosedanjih zvišanih draginskih dokladah preko 1. marca t. l. vse dotlej, dokler se gmotni odnosi javnih nameščencev ne uredi definitivno ali pa ne nastopijo normalne življenske razmere. V istem razmerju naj vlada zviša tudi draginsko doklado državnih upokojencev. 2. Javni nameščenci zahtevajo, da osrednja vlada nemudoma uredi višee vprašanje vseh provizornih, nepragmatičnih in pogodbениh državnih nameščencev ter njih službeno razmerje do države izenači z onimi pravnimi odnosi, ki so po službeni pragmatiki zajamčeni vsem definitivnim drž. nastavljenecem. 3. Vspričo sedaj veljavni visokih železniških tarif zahtevajo javni nameščenci, da se jim vrnejo vse ugodnosti do voženj po železnicah in parobrodih, kakor so jim bile zagotovljene po bivši avstrijski vladi. 4. Davčno prostost, ki se je javnim nameščencem ukinila glede njihovih službenih prejemkov s 1. januarjem tega leta, naj se z ozirom na neizboljšane življenske pogoje takoj zopet uveljavi. 5. Slovenski javni nameščenci enodušno obsojajo postopanje hrvatske vlade, ki je po razpustu SJN v Zagrebu zatvorila njegove voditelje, ne da bi se po preteku dveh mesecev izročili rednemu sodišču. Resolucija je bila soglasno sprejeta, nakar je predsednik zaključil zborovanje.

Strokovni strankarji. Imamo uradniško stanovsko organizacijo, ki izdaja svoje glasilo. Vedno proglašja, da je samo stanovsko glasilo, ki zastopa samo stanovske interese uradnikov. To desko ima izobešeno na zidu, znotraj pa prodaja pristno liberalno vino. „Naš Glas“ je samo ekspozitura liberalne stranke. Ob vsaki priliki udarja po nasprotnih strankah in dela reklamo za demokratsko politiko. Stara pesem se zopet ponavlja: Liberalec izrablja povsod stanovske organizacije za slepilo laikovernim ljudem. Politična strast jim je višja vrednota kot stanovska solidarnost. Upamo, da izpregledajo končno tudi vsi idealisti. — Tako je pisal 2. t. m. naš „Slovenec“ in se grdo — zlagal. Resnica je, da prinaša „Naš Glas“ dopise organiziranih javnih nameščencev brez oziroma na njih politično prepričanje, torej mnenja pristašev JDS in NSS. Vsak sme povedati dostojno in odkrito, kar ima na srcu. Ako se ne oglasi noben pristaš SLS ali JSDS, ni to urednikova krivda! Sicer pa s prihodnje številko svobodno debato pod geslom „Na boji!“ zaključimo, ker imamo drugega gradiva preveč in je politike za nekaj časa dovolj. Kdor zastopa načela SLS ali JSDS, naj se oglasi! „Naš

Glas“ ne veže nikomur ust, ker išče le resnico in pravico, a brez strasti in zaigranosti.

Draginske doklade za upokojence. Beograd, 20. febr. Demokratsko-socialistična vlada je na eni zadnjih sej odobrila posebne doklade k draginskim dokladam upokojencev, vdov in sirot. Upokojenci bodo dobivali, ako jim pokojnina znaša 100, 150, 250 ali več kron, dodatek od 200, 245, 290 in 320 K, za vsakega rodbinskega člana bodo dobili upokojenci brez razlike kategorij dodatno doklado 30 K mesečno.

Paberki. V zadnji številki smo prinesli pod tem naslovom odlomek članka „18. december“ iz „Jugoslavije“ z dne 22. febr. Članek je spisal uradnik. Pomotoma je izostala pripomba, da je dotična notica ponatisk, kar s tem popravljamo, z dodatkom, da se z vsebino notice strinjamo le deloma.

Društvo magistratnih pomožnih uradnikov naznanja, da se vrši redni občni zbor dne 7. marca 1920 ob 10. uri dopoldne v mestni posvetovalnici s sledečim sporedom, ki obsega poročili o delovanju društva in rač. preglednikov, določitev prispevkov članov, volitve in sl.čajnosti.

Službena obleka za nižje državne uslužbence. V bivši Avstriji je bila zakonita naredba, po kateri so morali nositi v službi vsi nižji državni uslužbenci predpisano uniformo. Uniforma je bila lična in iz dobrega materiala. Do vojnega časa in še nekaj časa v vojni je preskrbovala državna uprava uradno obleko teh uslužbencev v svoji režiji. Ko so pa nastale izredne razmere, se je pa preskrba z uradno obleko kratkomalo nehala. V letih 1917, 1918 in 1919 se sploh ni več dobivalo obleke, pač pa so dobili nižji uslužbenci nekaj odškodnine v denarjih. Za nabavo obleke seveda to ni zadostovalo, ker je cena blagu tako poskočila, da si za odškodovanje v denarjih nihče ni mogel kupiti najpotrebnejše uradne obleke. V službi bi morali biti oblečeni nižji državni uslužbenci v uniformi, kar je pa seveda sedaj izključeno. Uradna obleka pristojna in je bila vedno razdeljena po predpisih s 1. aprilom vsakega leta. Sedaj, ko se bliža 1. april in ko državni sluge že komaj čakajo na uradno obleko, je pa delegacija ministrstva financ izdala naredbo, po kateri naj bi se izplačalo uslužbencem za posamezne kose uradne obleke in sicer: za zimsko suknjo, ki je predpisana za nošnjo 4 leta 580 K, za kratko suknjo 460 K, telovnik 120 K, hlače 200 K, in za čepico 40 K. Skupaj zneso to 1400 K, danes bi pa stala samo zimsko suknja 2000 K. Davčnim izterjevalcem je pa finančna uprava priznala še poletni jopič za ceno 220 K, letne hlače za ceno 120 K in pelerino za ceno 250 K. Prepričani smo, da državna uprava ne bo uradne obleke dobavila v naturi, ker za te cene posameznim kosom nihče ne bo prevzel dela; plačalo se nam bo torej zopet v denarju. Finančno upravo pa prosimo, da nam pove naslov dobavitelja, ki nas obleče za tako nizko odmerjene kvote. — Čudno se nam zdi, da se davčnim izterjevalcem pripozna več obleke, kakor uradnim slugom. Privoščimo davčnim izterjevalcem boljše preskrbo z obleko, a ostali smo ravnokar oblagodarjeni z naporno službo. Zakaj naj bi bila tukaj izjema? Kar dobe eni, naj dobijo tudi drugi. Društvo državnih uslužbencev bo moralo zopet

vmes poseči. Justična uprava je poskrbela, da bodo njeni uslužbenci dostojno in enotno uniformirani; zakaj se ne brigajo tudi drugi resorti za preskrbo enotne uniforme svojim nižjim uslužbencem? Ako tega ne storé, nabavijo si sluge enotno dostojno uradno obleko po kroju justičnih uslužbencev sami, in predložé račune.

Društvo orožniških vpokojencev države SHS za slovensko ozemlje v Ljubljani pozivlja svoje člane in članice, da članarino, ki znaša 50 v mesečno, za leto 1920 poravnajo najkasneje do 15. marca t. l., da more društvo svojo obveznost napram »Društvu državnih uslužbencev SHS za slovensko ozemlje v Ljubljani izpolniti. Nanovo priglašeni člani in članice naj plačajo razun mesečnih 50 v še 2 K za vpisnino. Vsi člani in članice se vabijo, če potrebujejo kaka pojasnila, da prilože svojemu dopisu potrebno poštoto znamko za odgovor. Nadalje se vsi člani in članice v lastnem interesu pozivljajo, da se naroče na naš strokovni časnik »Naš Glas«, ki izhaja v Ljubljani, Vodnikov trg šte. 5, kamor je naročnino odposlati, ker le ta list objavlja naše novice brezplačno. Končno se vsi orožniški vpokojenci brez oziroma na spol vljudno vabijo, da pristopijo kot člani k našem društvu, kajti le v množici je moč. Vsi moramo delati za enega in eden za vse, ker le na ta način bomo za izboljšanje naših obupnih gmotnih razmer kaj dosegli. Tudi se vsi člani in članice pozivljajo, da kar največ novic priložajo v naš strokovni list »Naš Glas«, da pride v javnost kar nas boli ali veseli.

»Društva orožniških vpokojencev SHS, za slovensko ozemlje v Ljubljani računski zaključek za leto 1919 izkazuje dohodkov 578.40 K; stroškov 500.58 K; ostanek 77.82 K v gotovini z 31. decembrom 1919 v društveni blagajni. Ivan Pavšek, t. č. tajnik. Martin Maicen, t. č. predsednik. Josip Cegnar, t. č. blagajnik.

Društvo davčnih izterjevalcev je dobilo poročilo, da neka davčna okrajna oblast na bivšem Štajerskem noče pripoznati našim tovarišem povišanih dnevnin po 20 K na dan za vnanje službovanje, kateri povišek je bil odrejen potom finančne delegacije v Ljubljani z razpisom z dnem 9. decembra 1919 šte. 9102-pr. Tovarišem se ugovarja proti temu povišanju, češ, da je vsebina omenjene odredbe glede njih nejasna in da še ni rešeno vprašanje, ali so se tudi davčnim izterjevalcem povišale dnevne. Vemo, da po naših uradih še vedno sedi premnogo takih birokratov in filistrov, ki nižjim uslužbencem ne privoščijo drugega kakor — delo. Toda s samim delom se ne more hraniti in oblačiti ne uradnik ne sluga, ampak s plačo, ki jo dobiva za izvrševanje svojega dela. Plača pa naj bo za vsakega takšna, da more z njo pošteno izhajati. Gorenja odredba tudi ni tako nejasna, da bi ne bilo iz nje razvidno, kaj se je z njo ukrenilo glede naših dnevnin. Davčna okrajna oblast v Ljubljani in drugje po bivši Kranjski so izplačala povišane dnevne našim tovarišem za vse slučaje od 15. novembra 1919 dalje. Izieme pa se v tem oziru ne smejo več delati v drugih pokrajinah, ki spadajo v Jugoslavijo. V naredbi je čisto razloženo zapisano, da se poduradnikom in drugim podobnim državnim uslužbencem zvišajo dnevne za 20 K. Mi spadamo po svojem službenem značaju in uradnem delu od prvega dneva svoje službe kot davčni izterjevalci k poduradnikom. Ta podurad-

niški značaj je nam pripoznan tu v Ljubljani od merodajne strani, tega se mora odslej jasno zavedati vsi naši tovariši kakor tudi uradi. Po tem priprostem ključu se je rešilo zagonečno vprašanje glede naših povišanih dnevnic na Kranjskem: na ta način naj se zdaj reši še na Štajerskem.

Društvo sodnih pisarniških in zemljiškopravnih uradnikov na slovenskem ozemlju v Ljubljani ima dne 14. marca 1920 ob 10. uri dopoldne v sobi št. 28 justične palače v Ljubljani redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vsi člani se vabijo, da se zanesljivo udeležijo občnega zbora. — Odbor.

Poštarice. Ker pošiljajo nekatere članice še vedno članarino na „Osrednje društvo poštnih uradnic na slov. ozemlju“, javljamo, da se je to društvo vsled sklepa občnega zbora 29. januarja t. l. razpustilo in se združilo z društvom „Poštarjev ter poštnih adjunktov, ofic. in aspirantov“ v skupno „Društvo poštnih uradnikov in uradnic“. Članarina naj se blagovoli vposlati po položnici, ki jo te dni dobe vse članice bivšega društva poštnih uradnic. Vsaka pa naj pridobi čim več novih članic za našo novo organiza-

cijo. Likvid. odbor „Osrednjega društva poštnih uradnic“.

Potreba povišenja plače. Iz Orahovice, 21. februara, nam pišu: Ovaj kraj i ovo mjesto poznato je svakom pisarničkom namješteniku u Hrvatskoj i Slavoniji, kao skupo mjesto, s razloga što ova-mo dolaze iz svih krajeva Slavonije raz-na gospoda na promjenu zraka. Pisarski namještenici, sve do konca godine imali su plaću po 260-300 K. Stan i košta plaća se u ovom kraju 350 K, tako, da ako je pisar za sebe htio svakog prvor koštu platiti, morao je predujam uzeti. Sada usljed velike skupocje plaća je pisara na 450 K podignuta, a ni to nije dosta niti da može pojedinac obuen ići, već bi morao nositi drvene sandale. Ovdje upravo pi-sari gladuju, zato bi se morala plaća i za ove siromake povisiti. Natječaji se čitaju nečim djelom po 600 i 700 K, ali Orahovi-ca se nemiče. Pomoz Bože siromakom! Ova občina neka bude za ogledalo svim občinam u Slavoniji, pak neka se ovamo natječe tko želi glad trpiti! X

Prva produktivna zadruga ljublj. krojačev, r. z. z. o. z. nam piše: Dovoljujemo si Vas tem potom obavestiti, da se je iz krogov krojaških pomočnikov osnovala

krojačnica, ki posluje pod tvrdko „Prva produktivna zadruga ljubljanskih krojačev v Ljubljani, r. z. z. o. z.“ in ima svojo delavnico v bivši Mahrovi hiši. Krekov trg št. 8 na dvorišču I. nadstropje. Ker je zadruga osnovana iz pomočnikov, ki so bili zaposleni pri prvih tvrdkah, bodo tudi sedaj izvrševali vsa naročila po najboljšem načinu, in ker pri zadrugi odpade podjetnikov dobiček, more zadruga izvršiti vsa naročila 25% ceneje (cenik na ogled). Zadruga razpolaga z zadostnim številom delavnih moči, tako da bo mogla cenjenim naročnikom v najkrajšem času ustreči. Tem potom se priporoča cenj. uradništvu in gosp. članom Vaše organizacije za obilen obisk.

Za izvenljubljanske tovariše smo priložili današnji številki kot prilogo poziv „Društva drž. uslužbencev za slovensko ozemlje v Ljubljani“ na naročbo „Našega Glasa“. Cenjeni naročniki naj se poslužijo te pole za nabiranje novih naročnikov, oni tovariši pa, ki naročnine sami še niso obnovili, naj jo potom nje obnove in pridobe še druge za naročbo. Le vztrajno delo rodi uspeh. Vsak žrtvuj vsaj malo časa za agitacijo; s tem koristi organizaciji, listu in sebi. Uprava.

BARVA KEMIČNO ČISTI

vsakovrstno blago, obleko

PERE domače perilo (pošilja po isto na dom) **SVETLOLIKA** ovratnike, zapest-nice in srajce

Tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4. — **LJUBLJANA**, Podružnica Selenburgova ulica 3. Podružnice: **MARIBOR — NOVO MESTO**.

VELIKA ZALOGA Na debelo! Na drobno! Solidne cene! **BOGATA IZBIRA** **LASTNI MODNI ATELJE.** OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju. Srajce, samovaznice (kravate), nogavice i. t. d. **PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA**

SCHWAB & BIZJAK **LJUBLJANA**, Dvorni trg, pod Narodno kava. no.

MODNA TRGOVINA T. EGER v Ljubljani, Sv. Petra c. 2

Priporoča za gospode in ima vedno v zalogi najmodnejše kravate, ovratnike, trde in mehke, žepne robce, srajce, naramnice, nogavice in rokavice. Za dame najmodnejša svila, gladka in v barvah za bluze, ovratniki zadnje ovosti, nogavice in rokavice v vseh cenah in elikostih, pasovi, vlasnice, igle, brože, steznike itd. itd. 28—

Parfume in kozmetične potrebščine vedno najfiniješe v zalogi. Članom društva javnih namestencev proti izkazu legitimacije 10% popusta

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom. Posojila na osebni kredit: 6% — Posojila na hipoteke: 5 1/2% — Me-sečna odplačila. Ranžijska posojila na več let; mali vračevalni obroki. Pisarna: Kongresni trg 19. Uradne ure od 8. do 12. ure. — Prospekti brezplačno na razpolago. — Rezervni zaklad nad 500.000 K. — Hranilne vloge 3 1/4 %.

I. C. Kotar, Drogerija, Ljubljana, Wolfsova ul. 3. Fotomanufaktura

Na prodaj je za vsako tovarno primeren prostor z veliko vodno silo blizu premogovnika in železnice. Kje, pove upravništvo.

Papir, pisarniški potrebščine razmnoževalne aparate, črnilo, šolske potrebščine i. t. d. i. t. d. kupite najbolje pri tvrdki **Ivan Gajšek, prej. I. Bahovec** — papirna trgovina — Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2 poleg Prometne banke. 6—5

F. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9. Bogata zaloga očal, ščipalcev, umet-nih oči, daljnogledov, toplomerjev, barometrov itd. Trgovina z urami, zlatino, juveli in srebrnino. Tovarniška zaloga gramofonov in plošč. Vsa popravila se izvršujejo strokov-njaško v lastni delavnici. **Električen obrat.**

A. Mihelič, Ljubljana, Selenburgova ulica 1. 15—3 Trgovina s ščetinastimi iz-delki. Galanterija in par-fumerija. Edina zaloga jugoslovanskih **K V A R T** kakor tarok, marijaš, whist, primorka.

F. Čuden, LJUBLJANA, Prešernova ul. 1. Največja bogata zaloga srebra in zlata. Primerna darila: ženi-tna, birmanska, krstna i. t. d. Vsa popravila se v lastni delavnici popravljajo.

Priporoča se tvrdka 4—6 **Jos. Petelinc** trgovina z galanterijskim in mod-nim blagom, zaloga šivalnih stro-jev in njih posameznih delov. Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

SPECIJALNA TRGOVINA Z JUVELI, ZLATNINO IN URAMI **LUD ČERNE** LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 3. 16-3

17-3

Marija Tičar

Ljubljana

Velika zaloga uradnih in šolskih potrebščin. Največja izbira razglednic in pisemskega papirja. Na drobno in debelo.

Baterije žarnice vseh tipov
elektrolitni predmeti
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogacar Ljubljana Mesni trg 26

Westinghouse
Watt
Kremenezky
Metax
Eksport & Import

„Balkan“ ⁶⁶ trgovska, spedijska
in komisijska d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Mednarodni prevozi. Spedicije vseh vrst.
Zacarinjenje. Selitve. Nabiralni vozi na
vse strani. Javno skladišče z lastnim
železniškim tirom. Reekspedicije itd. itd.

Brzjavi: „BALKANSPED“.

Interurban telefon 366.

10-4

Vedno
najnovejše

Od
dobrega
najboljše

Specijalna
modna in športna trgovina
:: za gospode in dečke ::

J. KETTE, Ljubljana
Franca Jožefa cesta 3.

Prva ugoslovanska zlatarska delavnica
Alojzij Fuchs — Selenburgova ul. 6.
Kupujem staro **zlato in srebro**
po najvišjih cenah, priporočam veliko
zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljan-
tov itd. — Vsa popravila in nova dela
se izvršujejo v lastni delavnici točno
in solidno. — Kupujem staro zlato in
srebro, istotako briljante in diamante.
20-3

Kavarna „Central“

19-3

se priporoča za mnogo-
brojen obisk. Pristna kava,
cena in solidna postrežba.

Stefan Miholič, kavarnar
Ljubljana - - Sv. Petra nasip.

Drogerija „ADRIJA“

Fotomanufaktura

22-3

Parfumerija

B. Čvančara

Ljubljana, Selenburgova ul. 5.